

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО
ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Мелітополь, 2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ
«УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В
ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Мелітополь
2022**

Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти:
збірник науково-методичних праць / Таврійський державний
агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного – Мелітополь:
ТДАТУ, 2022. – Вип. 25. – 348 с.

У збірнику наведено матеріали з навчально-методичної і виховної
роботи науково-педагогічних працівників університету за підсумками
науково-практичної конференції 2021-2022 навчального року.

Редакційна колегія:

Кюрчев С.В., д.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор);
Ломейко О.П., к.т.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи
ТДАТУ (заступник головного редактора); Єременко О. А., д.с.-г.н.,
професор, проректор з наукової роботи; Назаренко І.П., д.т.н., професор,
декан факультету енергетики та комп'ютерних технологій, Ортіна Г.В.,
д.н.держ.упр, доцент, в.о. декана факультету економіки та бізнесу;
Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент, декан факультету агротехнологій та
екології, Болтянська Н.І., к.т.н., доцент кафедри ТСС АПК

Статті опубліковані мовою оригіналу

Адреса редакції: 72312, ТДАТУ пр-т Б. Хмельницького, 18,
м. Мелітополь, Запорізька обл.

e-mail: nmc@tsatu.edu.ua

Науково-методичний центр університету

© Автори статей, включені до збірника, 2022
© Таврійський державний агротехнологічний
університету імені Дмитра Моторного, 2022

ЗМІСТ

Нестеренко С.А., Болтянська Н.І., Сиротюк С.В. ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ЗАСОБІВ	8
Лузан П.Г., Тітова О.А., Панченко А.І., Волошина А.А., Волошин А.А. ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ ТЕСТІВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ АГРОІНЖЕНЕРІВ	17
Герасько Т.В., Розова Л.В. УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ЯК ОСНОВА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ЕКОЛОГО- БІОЛОГІЧНЕ РОСЛИНИЦТВО» І «ОРГАНІЧНЕ САДІВНИЦТВО»	30
Самойчук К.О., Паляничка Н.О., Верхованцева В.О. МЕТОДОЛОГІЯ АБСТРАКТНОГО ОПИСУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	35
Болтянська Н.І., Болтянський О.В. АНАЛІЗ ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОНИКНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРУ ОСВІТИ.....	41
Пащенко Ю.П., Колесніков М.О. ВИКОРИСТАННЯ СКРАЙБ – ПРЕЗЕНТАЦІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН ХІМІЧНОГО ЦИКЛУ	47
Скляр О.Г., Скляр Р.В. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	56
Бондаренко Л.Ю., Вершков О.О., Караєв О.Г., Холодняк Ю.В., Гавриленко Є.А. ВИКОРИСТАННЯ ZOOM ЯК ДОДАДКОВОЇ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.....	64

Самойчук К.О., Петриченко С.В., Ковальов О.О. СТВОРЕННЯ МЕТОДИКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ОПИСУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	70
Struchaev N., Postol Yu., Gulevsky V. METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF CREATION IN INNOVATIVE PRODUCT IN OPEN INNOVATIVE SYSTEMS.....	76
Попова І.О. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ	80
Постнікова М.В. НАВЧАЛЬНИЙ КУРС «ЕЛЕКТРОПРИВОД ВИРОБНИЧИХ МАШИН І МЕХАНІЗМІВ» ТА ЙОГО РОЛЬ В ПІДГОТОВЦІ ЕНЕРГЕТИКІВ	88
Радченко Н.Г. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА НАВИЧКИ ЯКІСНОГО АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ЯК ВАЖЛИВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	93
Дереза О.О., Дереза С.В. ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	104
Сушко О. В., Колодій О. С. ІКТ В САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ЗВО.....	111
Болтянська Н.І., Шокарев О.М., Сиротюк С.В. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	122
Колесніков М.О., Пашенко Ю.П. АГРОНОМ ЧИ АГРОСКАУТ? НОВИЙ ОСВІТНІЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ	129
Герасько Т.В., Покопцева Л.А. СУЧАСНИЙ РІВЕНЬ НАОЧНОСТІ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ РОСЛИННИЦТВО ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 201 «АГРОНОМІЯ».....	137

Болтянський О.В., Болтянська Н.І. ІННОВАЦІЙНІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	144
Попова І.О., Петров В.О. УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПРОФІЛЮ	149
Верхоланцева В.О., Мілаєва І.І., Мілаєв О.І., Паляничка Н.О. РОЛЬ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ГУРТКІВ ДЛЯ СУЧАСНОГО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	158
Шлєіна Л.І. РИТОРИКА – ГАЛУЗЬ СУЧАСНОГО СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ.....	163
Попова І.О., Квітка С.О. НАУКОВА ГУРТКОВА РОБОТА – НЕВІД’ЄМНА ЧАСТИНА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ТЕХНІЧНОМУ ЗВО	169
Задосна Н.О., Михайлов Є.В. МЕТОДОЛОГІЯ ОТРИМАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТАМИ ПРИ ВИЗНАЧЕНІ ПАРАМЕТРІВ ПОВІТРЯНОГО ПОТОКУ У ПНЕВМОРЕШІТНОМУ СЕПАРАТОРІ.....	178
Верхоланцева В.О., Самойчук К.О., Паляничка Н.О. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УНІВЕРСИТЕТІ.....	187
Шлєіна Л.І., Адамович А.Є., Поправко О.В. ГЕНДЕРНА ОСВІТА В ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	193
Гулевський В.Б., Постолюк Ю.О., Стручаєв М.І. УЧАСТЬ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ЕТТП В ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	201
Самойчук К.О., Паляничка Н.О., Верхоланцева В.О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	206

Болтянський О.В., Стефановський О.Б., Колодій О.С., Ковальов О.О. ФУНКЦІ КУРАТОРА В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	211
Халанчук Л.В. ВІЗУАЛІЗАЦІЯ МЕТОДІВ КОДУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ НА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСКРЕТНОЇ МАТЕМАТИКИ.....	217
Сушко О. В., Колодій О. С. РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ТКМ і М» У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЛЕКТАЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ АГРАРНОЇ ОСВІТИ	223
Поправко О. В., Тараненко Г. Г. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОДІЄВОГО ПІДХОДУ ЯК СПОСОБУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	235
Постнікова М.В., Ковальов О.В., Петров В.О. РОЗРАХУНОК І ВИБІР ПРИСТРОЇВ КОМПЕНСАЦІЇ РЕАКТИВНОЇ ПОТУЖНОСТІ ПРИ ВИКОНАННІ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ	242
Дяденчук А. Ф. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ	248
Тараненко Г. Г., Поправко О.В. ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН РЕСУРСІВ У ВИКЛАДАННІ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН.....	256
Парахін О.О., Пеньов О.В., Черкун В.В. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В АГРАРНИХ ВНЗ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ ТАВРІЙСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО.....	263
Поправко О. В. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ» ...	268

Пеньов О.В., Черкун В.В., Парахін О.О. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	277
Михайлов Є.В., Задосна Н.О. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В РОСЛИННИЦТВІ».....	282
Адамович А. Є., Шлеїна Л. І., Поправко О. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ	288
Борохов І.В., Ковальов О. О., Гулевський В.Б. ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕНІ ДИСЦИПЛІН У ЗВО	293
Ковальов О.О., Борохов І.В., Колодій О.С., Червоткіна О.О. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ФАХУ»	306
Єременко О.А., Федосова А.О., РЕАЛІЗАЦІЯ МАГІСТЕРСЬКОГО ПРОЄКТУ «АГРОКЕБЕТИ» У ТАВРІЙСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРОТЕХНОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО	326
Червоткіна О.О., Тарасенко В.Г., Ковальов О.О. ОСВІТА В ЕПОХУ COVID-19 ТА В НАСТУПНИЙ ПЕРІОД.....	326
Верхоланцева В.О., Мілаєва І.І., Мілаєв О.І., Паляничка Н.О. СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	332
Серий І.С., Паніна В.В., Дашивець Г.І., В'юник О.В. ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМОК ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	337
Матковський О.І., Саньков С.М. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ З ДИСЦИПЛІНИ «СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ МАШИНИ»	342

УДК 378.147.091.31

Тараненко Г.Г., к. пед. н., доцент, Поправко О.В., к. філос. н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН РЕСУРСІВ У ВИКЛАДАННІ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Анотація. Статтю присвячено теоретико-методологічному обґрунтуванню актуальності використання онлайн ресурсів в процесі викладання суспільно-гуманітарних дисциплін. Висвітлено особливості їх імплементації та доведена практична цінність для формування soft skills. Акцентовано увагу на тому, що перевага онлайн ресурсів полягає у можливості учасників освітнього процесу відкрити у собі нові можливості для самореалізації та саморозвитку.

Ключові слова: освітній процес, суспільно-гуманітарні дисципліни, онлайн ресурси, soft skills.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток сучасного соціуму суттєво трансформує освітній процес загалом та вищої школи, зокрема, що спонукає викладачів до пошуку інноваційних ресурсів викладання. У суспільстві, де інформація є доступною у будь-який момент та оновлюється щомиті, актуалізується не стільки її передавання та трактування, скільки важливість методів та методик її пошуку, інтерпретації, засвоєння та практичне застосування.

Сучасне викладання змінило свої інтенції у напрямку спроможності навчити користуватися знаннями, віднаходити потрібну інформацію та, що є найважливішим, критично її осмислювати. Означене спонукає до перегляду способів та методик пошуку, отримання та передавання знань шляхом використання інформаційних ресурсів, зокрема із застосуванням різноманітних онлайн ресурсів [4; 5]. Зважаючи на той факт, що для сучасного здобувача освіти, який народився у цифровому суспільстві та зростає поруч з інформаційними технологіями, використання таких засобів, як інтернет і мобільні пристрої є невіддільною та цілком природною частиною життя. У зв'язку із цим актуалізується вміння сучасного викладача перетворювати гаджети із засобів комунікації та розваг на засоби навчання.

Аналіз останніх досліджень. Особливості розвитку та реформування сучасної системи освіти у контексті становлення інформаційного суспільства досліджуються Н. Воскресенською, С. Гончаренком, Т. Десятовим, А. Єгоровим, І. Зязюном, В. Кременем, Б. Мельниченком, І. Підласим, Л. Пуховською, О. Сухомлинською та ін.

Особливості компетентного впровадження сучасних інформаційних і комп'ютерних технологій у сучасний освітній процес вивчаються В. Биковим, Б. Гершунським, А. Гуржій, Р. Гуревичем, Л. Морською та ін. Впровадження інформаційних технологій у навчальний процес є предметом наукових досліджень В. Безуглого, Т. Дубової, Ю. Жука, О. Калігаєвої, О. Качуровської, Н. Морзе, І. Семещук, О. Смально, О. Чайковської та ін. Окремий науковий інтерес становлять розвідки британських та європейських учених, зокрема, Ч. Крук, Й. Хілд, К. Ісрофф, Хр. Ллойд, А. Лавлес, А. Мак Фарлан, Дж. Паркінсон, В. Редінг, І. Скенлон, Л. Томей, П. Вільямс та ін., у яких розкривається роль інформаційних потоків всесвітніх глобальних мереж у сучасному освітньому процесі.

Метою статті є теоретико-методологічне обґрунтування актуальності, можливостей та ефективності використання онлайн ресурсів в освітньому процесі сучасної вищої школи, зокрема у процесі викладання дисциплін суспільно-гуманітарного блоку.

Виклад основного матеріалу. Стрімка глобалізація інформаційного простору та посилення соціальних комунікацій збагатили сферу освіти новими ідеями, ресурсами, засобами та способами діяльності. Використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі стало актуальним у сучасній освіті як ніколи [4; 5]. Більшість освітян вже зрозуміли важливість і потреба у заняттях із використанням новітніх технологій. Такі заняття є не лише достатньо сучасними, інформативними й інтерактивними, а й уможливають економію часу для усіх учасників освітнього процесу, реалізувати особистісно орієнтоване навчання, здійснювати індивідуальний підхід та гармонізувати особистісне самозростання.

У сучасному світі особливого значення в освітньому процесі набула мережа Інтернет, яка є засобом розповсюдження інформації, середовищем співпраці та спілкування людей, що уможливорює моделювання потрібного середовища й отримання можливості вдосконалення знань, стимулювання самостійного пошуку інформації, дослідницької діяльності [1, с. 1-12] тощо.

Аналіз низки інформаційних джерел, освітніх платформ, сучасних засобів і технологій навчання у мережі Інтернет, дозволив науковцям класифікувати мобільні програмні додатки, що можуть бути використані в процесі викладання, за наступними критеріями: за навчальною метою – для формування навичок і розвитку вмінь; за віковою категорією – для дітей, здобувачів вищої освіти та дорослих; за типом операційної системи – Android (для планшетів і смартфонів), iOS (для продукції компанії Apple – iPhone, iPod, iPad), Windows Phone (для смартфонів); за типом локалізації (сервер, із якого можна завантажити мобільні додатки відповідно до типу ОС) – Google Play для Android, App Store для iOS,

Windows Phone Apps + Games Store для Windows Phone; за доступністю –
безоплатні та платні; за популярністю [2, с.9-24].

Далі зупинимося на ресурсах, які вважаємо за доцільне
використовувати у підготовці майбутніх фахівців, зокрема у процесі
викладання дисциплін суспільно-гуманітарного спрямування.

Kahoot! Цей сервіс є безоплатним і повністю доступним після
реєстрації, має зрозуміле меню та слугує інструментом для швидкого
створення інтерактивних вікторин, опитувань, обговорень, відеороликів
тощо.

«Kahoot!» можна використовувати на будь-якому етапі заняття та з
різною метою. Так, зокрема, цей сервіс уможливує: актуалізацію
опорних знань, умінь та навичок; мотивацію та стимулювання навчальної
діяльності; осмислення нових компетентностей; закріплення,
систематизацію та узагальнення нового матеріалу; перевірку знань
фактичного матеріалу, основних понять, діагностику правильності
засвоєння здобувачами знань тощо.

Цей додаток допомагає урізноманітнити сприйняття інформації, що
покращує її засвоєння, адже інтерактивна взаємодія характеризується
високим показником інтенсивності спілкування учасників та їх прямою
комунікацією.

Файли, створені за допомогою програми, називають «кахутами».
Вони мають вигляд інтерактивної міні гри. Для роботи з програмою
необхідна реєстрація, а для проведення опитування, дискусії або
вікторини в аудиторії необхідні такі технічні пристрої як: ПК з
трансляцією зображення на екран – у викладача; смартфони або планшети
з виходом в Інтернет – у здобувачів.

Щоб почати гру в аудиторії, викладачеві потрібно надати
здобувачам згенерований системою код, який вони мають ввести на своїх
гаджетах.

Одразу ж після вікторини, тестування чи дидактичної гри сервіс
дозволяє дізнатися результати кожного здобувача та побудувати діаграми
успішності аудиторії. Окрім цього є можливість відстежувати
здобувачами власних результатів у спеціальних таблицях. Є можливість
скористатися режимом «Ghost mode», що дозволяє пройти тест наново,
але з урахуванням результатів попереднього, й відстежити рівень знань
між першим запуском і подальшими спробами.

У налаштуваннях програми передбачено обрання рівня складності
питання (від нього залежить кількість балів що нараховуються),
встановлення часового інтервалу для відповіді на питання, додавання до
питання опису (пояснення) і теги, обрання мови, рівня доступу, цільової
аудиторії, використання у якості фону гри під час очікування учасників
зображення і відео, обрання порядку питань і відповідей, автоматичне
здійснення переходу до наступного питання, вмикання/вимикання

фонової музики, організація спільної роботи над розробленням онлайн-заходів, завантаження результатів на ПК у форматі MS Excel та на Google Disc.

Отже, використання сервісу Kahoot! У викладанні суспільно-гуманітарних дисциплін має важливі переваги, зокрема, розвиток *soft skills* критичне мислення, вміння орієнтуватися у незвичних умовах, планувати особистий час, творчо підходити до вирішення поставлених завдань, працювати у команді тощо.

Mentimeter. Цей сервіс є безоплатним і повністю доступним після реєстрації. Інструмент є зрозумілим та цікавим для швидкого створення інтерактивних вікторин, опитувань, обговорень тощо.

Особливостями цього сервісу є: відсутність обмежень на кількість отриманих відповідей; неможливість модерації того, що пишуть респонденти; можливість запуску кількох опитувань одночасно з одного облікового запису; простота розробки інструкції для участі в конкретному опитуванні і розміщення її на слайді.

Онлайн сервіс Mentimeter уможливорює: організацію швидкого опитування та отримання зворотного зв'язку від значної частини аудиторії; створення тестів та опитування; представлення відповідей у режимі реального часу; просте генерування QR коду з посиланням на швидке опитування; отримання динамічної діаграми уподобань та експорт результатів опитування.

Цей ресурс є ефективним для повторення, актуалізації, перевірки рівня засвоєння і розуміння навчального матеріалу, а також здійснення формульованого оцінювання, за допомогою якого виконують діагностику засвоєння навчального матеріалу. Миттєвий зворотний зв'язок і зображення результатів уможливають швидке виявлення складних для розуміння питань, акцентування уваги на типових помилках і своєчасне реагування на прогалини у знаннях здобувачів, а формульоване оцінювання підвищує мотивацію здобувачів та дає можливість самостійно оцінювати і контролювати процес навчання. Завдяки вказаному ресурсу викладачеві вдається охопити відповіді усіх здобувачів одночасно, які мають можливість одразу побачити відповіді на поставлене питання, порівняти свій результат з іншими відповідями, тобто здійснити рефлексію. Завдяки такому опитуванню викладач може коментувати питання, пояснювати правильну відповідь, закріплювати суттєві поняття і твердження, що необхідні для засвоєння змісту навчального матеріалу.

Загалом, використання ресурсу Mentimeter активізує діяльність усіх здобувачів, дає змогу зробити подання навчального матеріалу цікавішим, працювати над його закріпленням і узагальненням. За умови підготовки викладачем проблемних питань, у здобувачів формуються навички *soft skills*, зокрема вміння дискутування та самостійно віднаходити правильні

відповіді через обговорення, бесіду та логічні висновки, що є важливою умовою формування критичного мислення.

Prezi. Цей сервіс є безоплатним і повністю доступним після реєстрації. Працювати можна онлайн або автономно після завантаження. Сервіс, що є електронною альтернативою у процесі передавання нових знань, дозволяє доповідачеві самостійно керувати демонструванням візуального ряду та легко донести до аудиторії будь-яку тематику в цікавій і доступній формі.

Відмінною рисою середовища Prezi є можливість працювати не з окремими кадрами, а з усією робочою областю (на ній розміщується необхідний контент у вигляді заголовків, текстових блоків, наліпок, геометричних фігур, картинок, відеороликів, звукових доріжок), яка є динамічною та інтерактивною.

Основними варіантами виступів, які можна оформити за допомогою технології Prezi є причинно-наслідковий зв'язок та асоціативна карта, що уможливають формування цілісної картини виступу.

Варто зазначити, що в умовах дистанційного, індивідуального та дуального навчання сервіс Prezi має певну позитивну відмінність. Так, зокрема, якщо традиційне проведення лекції передбачає активну участь викладача як доповідача та пасивну участь здобувачів як пасивних слухачів, то застосування презентації Prezi уможливує підключення до заняття здобувачів, які не мають змоги відвідати лекцію. За наявності комп'ютерів і необхідного програмного забезпечення можна долучитися до навчання, перебуваючи вдома, на роботі, у відрядженні або іншому місці, де є Інтернет. Взаємозв'язок між здобувачами та лектором здійснюється шляхом коментування презентації у віртуальному просторі платформи Prezi.

Використання сервісу Prezi у викладання суспільно-гуманітарних дисциплін уможливує використання методу проєктів, методу різнорівневого навчання, роботу в парах, у малих групах, де здобувачі мають змогу колективно обговорювати, дискутувати, виступати тренерами чи консультантами з різних питань лекції.

На основі платформи Prezi є можливість сформувати персональний кабінет автора курсу, де буде акумульовано всі презентації. Тут можна розміщувати також лекції, індивідуальні завдання, звіти, доповіді, виступи тощо. за умови надання доступ до матеріалів здобувачам та використання застосунку «Аналітика», є можливість відстежувати кількість здобувачів і як частоту відвідання лекції-презентації, час, витрачений на її вивчення, кількість переглядів та популярність тієї чи іншої презентації. Така можливість сервісу є досить цінною в умовах дистанційного навчання.

Отже, використання сервісу Prezi, як ефективного засобу для створення електронних презентацій, уможлиблює: створення ефективних, динамічних презентацій на конференціях, семінарах, лекціях, майстер-класах, під час захисту дипломних, курсових проєктів, для візуалізації інформаційності доповідей, наукових повідомлень тощо; обмін ідеями з колегами, фахівцями (виступи у форматі Печа-куча або TED); створення презентаційного інформаційного блоку на сайті, у блогі; оформлення електронних портфелів (портфоліо); сторібордів у розробці відеопроєктів; проєктування Е-карт [3].

Отже, використання сервісу Prezi у викладання суспільно-гуманітарних дисциплін значно підсилює методичні можливості доповідача, сприяє ефективнішому запам'ятовуванню і засвоєнню матеріалу, підвищує рівень зацікавленості у вивченні матеріалу завдяки динамічності та інтерактивності, урізноманітнює методичну базу викладача, сприяє розвитку *soft skills*.

Висновки і пропозиції.

Проведений огляд дозволяє зробити висновок, що сьогодні існує значна кількість додатків і програм, що можуть бути ефективно використані під час викладання дисциплін суспільно-гуманітарного блоку. Розмаїття наявних навчальних ресурсів уможлиблюють їх обирання відповідно до індивідуальних потреб, інтересів і рівнів підготовки здобувачів. Активне використання онлайн ресурсів підвищує мотивацію і пізнавальну активність здобувачів, допомагає індивідуалізувати навчання, усуває психологічні бар'єри міжособистісного спілкування, сприяє формуванню комунікативної компетенції, інтенсифікації самостійної роботи здобувачів, сприяє їх творчому розвитку.

Онлайн ресурси є базою для реструктурування навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи та дистанційного навчання, оскільки відкривають перспективи у розв'язанні важливих завдань щодо підвищення ефективності навчального процесу, формування стійких пізнавальних інтересів і мотивів у здобувачів, скорочення часу на освоєння матеріалу, зняття напруги, стимулювання пізнавальної активності та самостійності, розвитку творчих здібностей. Активне використання онлайн ресурсів в освітньому процесі вагомо підвищує навчальну мотивацію щодо освоєння нових інформаційно-комунікаційних технологій, допомагає створювати середовище для організації та підтримки інтерактивного навчання, допомагає ефективно закріпити та поглибити фахові знання здобувачів, сприяє підвищенню інтересу до навчання, розвитку мисленнєвої діяльності, комунікативних навичок та умінь.

Список використаних джерел

1. Jarvis H. and Achilleos M. “From Computer Assisted Language Learning (CALL) to Mobile Assisted Language Use (MALU)”, *The Electronic Journal for English as a Second Language*, Vol. 16, No 4, P. 1–12, 2013.
2. Traxler J. “Current State of Mobile Learning”, *Mobile Learning: Transforming the Delivery of Education and Training*, P. 9–24, 2009.
3. Бондаренко Т.В. Особливості використання програмного засобу Prezi у процесі розробки навчальних презентацій. Інформаційні технології і засоби навчання, 2018, Том 63, №1. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1907/1302>. (дата звернення: 17.04.2022)
4. Гончарова О.В., Тараненко Г.Г. Інноваційна діяльність особистості як важлива умова гармонізації культурно-освітнього простору: філософсько-освітній аспект. *Філософські обрії*. 2016. Вип. 35. С. 162-173.
5. Тараненко Г.Г., Поправко О.А. Імплементация тренінгових технологій в освітній процес закладу вищої освіти як умова особистісного та професійного зростання майбутнього фахівця. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021 р., № 74, Т. 3. С.153-158.

Taranenko H.H., Popravko O.V. Use of online resources in teaching social and humanities.

Summary. The article is devoted to the theoretical and methodological substantiation of the online resources use relevance in the teaching of social sciences and humanities. The peculiarities of their implementation are highlighted and the practical value for the formation of soft skills is proved. Emphasis is placed on the fact that the advantage of online resources lies in the ability of participants of the educational process to discover new opportunities for self-realization and self-development.

Key words: educational process, social sciences and humanities, online resources, soft skills.

Науково-методичне видання

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Надруковано з оригіналів макетів замовника
Підписано до друку 26.04.2022 р. формат 60x84 1/16
Папір офсетний. Наклад 100 примірників
Замовлення № 1045

**Виготовлювач ПП Верескун В.М.
Видавничо-поліграфічний центр «Люкс»
м. Мелітополь, вул. М. Грушевського, 10 тел. (0619) 44-45-11**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виробників
і розповсюджувачів видавничої продукції
від 11.06.2002 р. серія ДК № 1125